

Sygn. akt V Ca 64/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2018 roku

Sąd Okręgowy w Elblągu V Wydział Cywilny Rodzinny

w składzie:

Przewodniczący: SSO Barbara Płocheć

Sędziowie: SO Piotr Dzieża

SR del. Anna Nowosielska /spr. /

Protokolant: sekr. sąd. Monika Kramp

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2018 roku

na rozprawie

sprawy z powództwa K. C.

przeciwko małoletnim O. C. i B. C. zastąpionym przez przedstawicielkę ustawową I. C. (1)

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Ostródzie

z dnia 8 stycznia 2018 roku w sprawie III RC 35/17

I. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie I w ten sposób, że zasądza od powoda K. C. na rzecz małoletnich pozwanych O. C. i B. C. alimenty w obniżonej wysokości w kwotach po 500 /pięćset/ złotych miesięcznie na rzecz każdej z nich, łącznie po 1000 /jeden tysiąc/ złotych miesięcznie, płatnych na dotychczasowych warunkach płatności do rąk matki małoletnich pozwanych I. C. (1), wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat, w miejsce dotychczasowych alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 2 grudnia 2015 roku w sprawie o sygn. akt VC 266/15 w kwotach po 700 złotych na rzecz każdej z małoletnich pozwanych, łącznie po 1400 złotych miesięcznie,

II. oddala apelację w pozostałej części,

III. nie obciąża powoda kosztami procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt V Ca 64/18

UZASADNIENIE

W pozwie, wniesionym dnia 30 stycznia 2017 roku, K. C. domagał się obniżenia alimentów należnych od niego na rzecz małoletnich pozwanych O. i B. C. z łącznej kwoty na obie córki, zasądzonej wyrokiem Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 2 grudnia 2015 roku w sprawie o sygn. akt VC 266/15, po 1400 zł do kwoty łącznej po 700 zł miesięcznie.

W uzasadnieniu swojego stanowiska podniósł, iż obecnie przebywa na stałe w Polsce, jest osobą bezrobotną. W jego ocenie łączna kwota alimentów, tj. 1400 zł na polskie zarobki jest zbyt wysoka i nie stać go na jej płacenie. Dodał, że gdy pracował za granicą, mógł łożyć alimenty w zasądzonej kwocie i robił to regularnie.

W odpowiedzi na pozew przedstawicielka ustawowa małoletnich pozwanych I. C. (1) wniosła o oddalenie powództwa w całości .

W uzasadnieniu wskazała, iż powód posiada szereg umiejętności umożliwiających mu podjęcie zatrudnienia, np. w budownictwie, ale z nich nie korzysta. Aktualnie pozostaje osobą bezrobotną, choć jak wynika z jej wiedzy, posiada środki na całkowite umeblowanie swego mieszkania, w którym zamieszkuje z partnerką oraz na wyjazdy na koncerty wraz z nią na terenie całego kraju.

Zaskarżonym wyrokiem , wydanym w sprawie o sygn. akt III RC 35/17 , Sąd Rejonowy w Ostródzie oddalił żądanie , jednocześnie oddalając wniosek o przyznanie kosztów zastępstwa procesowego .

Powyższe rozstrzygnięcie było wynikiem następujących ustaleń i wniosków :

Małoletnie pozwane O. C., urodzona w dniu (...), oraz B. C. , urodzona w dniu (...), pochodzą ze związku małżeńskiego K. C. i I. C. (1). Małżeństwo to zostało rozwiązane przez rozwód na mocy wyroku Sądu Okręgowego w Elblągu z dnia 2 grudnia 2015 roku w sprawie o sygn. akt VC 266/15. We wskazanym orzeczeniu Sąd zasądził od powoda alimenty na rzecz małoletnich córek w kwocie po 700 zł miesięcznie na rzecz każdej z nich , łącznie po 1400 zł miesięcznie, płatnej do rąk I. C. (2) wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat.

W tamtym czasie powód przebywał w Anglii, gdzie prowadził własną działalność ogólnobudowlaną. Otrzymywał wynagrodzenie w wysokości około 300 funtów tygodniowo. Za pokój płacił 300 funtów, za dojazdy do pracy 30 funtów dziennie. Na utrzymanie rodziny dobrowolnie przysyłał 1200 zł miesięcznie, nadto sponował kredyt zaciągnięty przez strony na remont mieszkania, którego miesięczna rata wynosiła 800 zł.

Z kolei małoletnia pozwana O. C. miała 11 lat, była uczennicą IV klasy Szkoły Podstawowej nr (...) w O.. Dodatkowo uczęszczała do Szkoły Muzycznej, co pociągało za sobą koszty w wysokości 180 zł miesięcznie. Małoletnia pozwana B. C. miała 4 lata, uczęszczała do Przedszkola nr (...) w O., za które opłata wynosiła 220 zł miesięcznie. Małoletnie były zdrowe, na nic przewlekłe nie chorowały. Małoletnia O. nosiła okulary. Dziewczynki były alergiczkami, ale nie przyjmowały z tego powodu żadnych leków.

I. C. (1) od sierpnia 2015 roku pracowała w szwalni za wynagrodzeniem w wysokości 1200 zł netto miesięcznie. Zamieszkiwała wraz z małoletnimi pozwanymi, córką z poprzedniego związku (...) oraz partnerem, który ponosił koszty utrzymania mieszkania w wysokości 1300-1400 zł miesięcznie, robił zakupy, kupował ubrania. Na córkę W. otrzymywała alimenty w wysokości 500 zł miesięcznie.

W dacie rozstrzygnięcia przez Sąd I instancji powód miał 35 lat. Z wykształcenia jest nauczycielem wychowania fizycznego, ale nigdy w tym zawodzie nie pracował. Uprzednio świadczył pracę jako taksówkarz. Do końca stycznia 2017 roku mieszkał i pracował w Wielkiej Brytanii, gdzie prowadził jednoosobową działalność gospodarczą w zakresie usług ogólnobudowlanych. Z tego tytułu w 2016 roku uzyskał dochód w łącznej wysokości 14.000 funtów. Zarabiał około 1200 funtów miesięcznie. Za wynajem pokoju płacił 360 funtów miesięcznie, na wyżywienie przeznaczał 200 funtów miesięcznie, na bilet miesięczny 80 funtów miesięcznie, na (...) funtów miesięcznie, na zakup środków czystości i higieny osobistej oraz odzieży około 100 funtów miesięcznie. Zgromadził oszczędności w wysokości 2000 zł. W lutym 2017 roku powrócił do Polski, przez miesiąc był zarejestrowany w Powiatowym Urzędzie Pracy w O. jako bezrobotny bez ustalonego prawa do zasiłku. Od 1 marca 2017 roku podjął pracę jako monter instalacji i urządzeń sanitarnych w Przedsiębiorstwie Budownictwa (...) w O. za wynagrodzeniem w wysokości ok. 2400 zł netto miesięcznie. Zamieszkuje w O. w mieszkaniu stanowiącym własność jego rodziców. Ponosi następujące koszty utrzymania: czynsz mieszkaniowy - 412 zł miesięcznie, energia elektryczna - około 200 zł co dwa miesiące, telewizja i internet - 156 zł miesięcznie. Ponadto opłaca on telefon na kartę, doładowanie wynosi 35 zł miesięcznie. Na wyżywienie

wydatkuje 400 zł miesięcznie, na odzież i obuwie około 250 zł miesięcznie, na środki czystości i higieny osobistej 100 zł, na zakup wyposażenia domowego - średnio 100 zł miesięcznie. Przed jego powrotem do Polski w mieszkaniu tym zamieszkiwała I. C. (1) wraz z dziećmi, nie regulowała na bieżąco opłat, zadłużenie z tego tytułu wynosiło około 2000 zł. Przy wyprowadzce zabrała ze sobą kilka sprzętów gospodarstwa domowego. Mieszkanie wymagało remontu, została uszkodzona płyta indukcyjna, żyrandole, rolety oraz drzwi.

Powód we wrześniu 2017 roku na rzecz firmy (...) dwukrotnie wykonywał prace polegające m.in. na oklejaniu słupów ogłoszeniowych plakatami, uzyskując z tego tytułu dochód w wysokości 400 zł netto.

K. C. pozostawał w związku partnerskim z K. Ż., po powrocie do Polski zamieszkiwał z nią i jej dzieckiem. Związek ten rozpadł się w kwietniu 2017 roku .

Powód , zgodnie z ugodą zawartą przed Sądem Rejonowym w Ostródzie w dniu 17 lutego 2017 roku w sprawie o sygn. akt III Nsm 847/16 , ma prawo kontaktować się z małoletnimi córkami poza miejscem ich zamieszkania i bez obecności ich matki w każdy pierwszy i trzeci weekend miesiąca od piątku od godziny 18.00 do niedzieli do godziny 17.00, w latach parzystych w okresie Świąt Bożego Narodzenia od 24 grudnia od godziny 12.00 do 26 grudnia do godziny 18.00, zaś w latach nieparzystych w okresie Ś. Wielkanocnych od Wielkiej Soboty od godziny 12.00 do drugiego dnia Ś. Wielkanocnych do godziny 18.00, w latach parzystych w okresie weekendu majowego od dnia 01 maja od godziny 9.00 do dnia 03 maja do godziny 18.00, przez jeden tydzień ferii zimowych, przy czym szczegółowe ustalenia wskazujące dni i godziny kontaktów będą czynione między stronami odrębnie, w wakacje przez dwa tygodnie w lipcu i dwa tygodnie w sierpniu, przy czym szczegółowe ustalenia wskazujące dni i godziny kontaktów będą czynione między stronami odrębnie. Kontakty te są realizowane, powód spotyka się z córkami co dwa tygodnie.

Sąd Rejonowy ustalił , że obecnie K. C. regularnie wywiązuje się z obowiązku alimentacyjnego względem dzieci. Alimenty są płacone za pośrednictwem komornika, zaległość w płatności wynosi około 2000 zł. Powód jest zmuszony do korzystania z pomocy finansowej rodziców, spożywa u nich obiady, bowiem po uregulowaniu opłat i alimentów dysponuje kwotą 300 zł. Poza alimentami nie ofiarowuje dzieciom prezentów z uwagi na brak środków finansowych. Matka powoda utrzymuje się ze świadczenia przedemerytalnego w wysokości 860 zł miesięcznie, zaś jego ojciec pracuje w Zakładach (...) Sp. z o.o. sp. k. Oddział w M. za wynagrodzeniem w wysokości 1900 zł miesięcznie. E. i Z. C. zakupili na raty łóżko dla wnuczek, które teraz regularnie spłacają.

Sąd pierwszej instancji ustalił , że w marcu 2017 roku Powiatowy Urząd Pracy w O. dysponował ofertami pracy dla osób bez kwalifikacji zawodowych na stanowisko robotnik budowlany, robotnik drogowy, pracownik myjni, sprzątaczką, pracownik ochrony z proponowanym wynagrodzeniem w wysokości 2000 zł brutto.

Z kolei małoletnia pozwana O. C. ma 11 lat, zaś B. C. ma 6 lat. Dzieci są zdrowe, na nic przewlekłe nie chorują. Małoletnia B. uczęszcza do Przedszkola Miejskiego Nr 1 w O., co wiąże się z opłatami za wyżywienie w wysokości około 126 zł miesięcznie, za ubezpieczenie w wysokości 26 zł rocznie, za karty pracy 115 zł rocznie, za Fundusz (...) 135 zł za półrocze. Małoletnia O. nosi okulary korygujące wzrok, pozostaje pod stałą kontrolą okulisty, wizyty odbywają się raz na pół roku.

I. C. (1) obecnie nie pracuje, opiekuje się dwuletnim synem M.. Otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych w wysokości około 500 zł miesięcznie, zasiłek wychowawczy z programu "Rodzina 500+" w wysokości po 500 zł na każde z czwórki dzieci, łącznie 2000 zł miesięcznie, zasiłek rodzinny w wysokości około 500 zł wraz z dodatkiem z tytułu dużej rodziny oraz alimenty w wysokości 2100 zł miesięcznie (zasądzona kwota alimentów wynosi 2300 zł). Dorabia szyjąc w domu odzież dziecięcą oraz firany, osiągając z tego tytułu dochód w wysokości około 700 zł miesięcznie. W 2016 roku uzyskała dochód w wysokości 19.644,73 złotych . Zamieszkuje wraz z dziećmi w wynajętym mieszkaniu, ponosi koszty opłat w wysokości 550 zł oraz 200 zł za prąd. Od listopada 2017 roku nie kontynuuje związku partnerskiego z ojcem swojego najmłodszego dziecka.

W dalszej części uzasadnienia Sąd pierwszej instancji oceniając zgromadzony w sprawie materiał dowodowy dał zasadniczo wiarę zeznaniom świadka E. C., która jako osoba najbliższa dla powoda, wspomagająca go finansowo, miała

wiedzę na temat ponoszonych przez niego wydatków i kosztów. W ocenie tego sądu zeznania świadka były spójne, logiczne, znajdowały ponadto potwierdzenie w innym materiale dowodowym, uznanym przez sąd za wiarygodny. Sąd dał wiarę zeznaniom świadka P. P., który jako osoba postronna, nie zainteresowana wynikiem postępowania, zeznawał jedynie w oparciu o swoją wiedzę i obserwacje w incydentalnej dla postępowania kwestii.

Następnie Sąd Rejonowy wskazał, że stan faktyczny nie był między stronami sporny, nie polegał na sporze co do faktów albo prawa, ale na konflikcie między uprawnionym do alimentów dążącym do tego, aby alimenty były jak najwyższe, a zobowiązanym, dążącym do ograniczenia spoczywających na nim ciężarów. W tej sytuacji sąd mógł ustalić stan faktyczny w oparciu o twierdzenia stron, które weryfikował w oparciu o dostarczone przez nie dokumenty. Sąd dał wiarę zeznaniom I. C. (1) - matki małoletnich pozwanych, albowiem za pomocą przedłożonych dokumentów wykazała ona ponoszone wydatki oraz przedstawiła swoją i dzieci bieżącą sytuację materialną i życiową. Co do zasady za wiarygodne Sąd uznał zeznania powoda K. C., który przedstawił swoją aktualną sytuację finansową. Nie uszło jednak jego uwagi, że powód starał się przedstawić swoją sytuację majątkową w sposób mniej korzystny niż w rzeczywistości i w ten sposób doprowadzić do ograniczenia spoczywającego na nim obowiązku alimentacyjnego względem dziecka. Za prawdziwe Sąd uznał również dokumenty złożone przez strony i zgromadzone w toku postępowania, albowiem brak było podstaw by kwestionować ich wiarygodność.

Sąd meriti w dalszej kolejności przywołał przepisy regulujące obowiązek alimentacyjny – przepisy art 138 krio, art 136 par. 1 krio i art 136 krio oraz ich wykładnię.

Następnie Sąd Rejonowy stwierdził, że w ciągu niewiele ponad 2 lat, jakie upłynęły od ustalenia wysokości alimentów, nie zaszła zmiana okoliczności o charakterze istotnym, która usprawiedliwiłaby zmniejszenie wysokości obowiązku alimentacyjnego, obciążającego powoda wobec pozwanych. Analizując aktualną sytuację finansową powoda Sąd I instancji stwierdził, iż rzeczywiście zmieniła się ona w porównaniu do chwili ostatecznego orzekania o alimentach i niewątpliwie jest trudna. W chwili orzeczenia rozwodu K. C. mieszkał i pracował w Wielkiej Brytanii, osiągając dochody w granicach 1200 funtów miesięcznie, obecnie zamieszkuje i świadczy pracę w Polsce, uzyskując wynagrodzenie w wysokości 2400 zł netto miesięcznie. Jednocześnie podkreślił, że miał na względzie to, że sytuacja, w jakiej znalazł się powód, nie jest wynikiem żadnych nadzwyczajnych, a przez to usprawiedliwionych okoliczności, ale jego decyzji, działań oraz zaniechań, za które wyłącznie on ponosi odpowiedzialność. Skutkami owych decyzji nie można obarczać małoletnich pozwanych. W ocenie Sądu Rejonowego, K. C. świadomie zdecydował się wrócić do Polski i pracować za niższym wynagrodzeniem bowiem chciał uregulować swoją sytuację osobistą i zamieszkać z ówczesną partnerką K. Ż.. Powód nie ukrywał pobudek, które nimi kierowały, przyznał ten fakt podczas wysłuchania informacyjnego na rozprawie w dniu 11 kwietnia 2017 roku. Dopiero w toku procesu, po uzyskaniu niekorzystnego dla niego rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego w Elblągu, oddalającego jego zażalenie na postanowienie o nieudzieleniu zabezpieczenia, zmienił swoje stanowisko. Według jego twierdzeń jeszcze w kwietniu 2017 roku rozstał się z partnerką, a jako główny powód powrotu do Polski zaczął wskazywać chęć uregulowania kontaktów z dziećmi i tęsknotę za nimi. Sąd Rejonowy nie negował, że powoda łączą z córkami silne więzi, a zamieszkiwanie za granicą, z dala od rodziny z pewnością było dla niego trudne, to nie dał mu wiary, że to przesądziło o jego powrocie do kraju. Nie odbierając powodowi prawa do podejmowania jakichkolwiek decyzji życiowych, Sąd pierwszej instancji podkreślił, że jako osoba dorosła i teoretycznie odpowiedzialna winien mieć świadomość ich skutków i ponosić ich konsekwencje, także finansowe. Nie zasługuje zatem na uwzględnienie twierdzenie, iż obecnie zasądzone alimenty w łącznej kwocie 1400 zł przekraczają jego możliwości zarobkowe. Sąd Rejonowy zaakcentował, że ocenie podlegają przede wszystkim możliwości zarobkowe i majątkowe powoda, a nie ich faktyczne wykorzystanie, a co za tym idzie, osiągnięte w dacie orzekania dochody. Przy ocenie sytuacji finansowej, a przede wszystkim możliwości zarobkowych powoda podstawowe znaczenie miał przepis art. 136 kro. W oparciu o niego Sąd I instancji stwierdził, iż powód nie wykorzystuje swoich możliwości zarobkowych. Sam bowiem powód podjął rok temu decyzję o rezygnacji ze stabilnej, nieźle płatnej pracy w Wielkiej Brytanii, w sytuacji kiedy miał już na utrzymaniu dwoje małoletnich dzieci. Decyzję tę Sąd meriti ocenił jako lekkomyślną, bowiem wracając do Polski i podejmując pracę jako robotnik budowlany osiąga zdecydowanie niższe zarobki. Dodatkowo wskazano, że powód nie poszukuje zatrudnienia w wyuczonym zawodzie nauczyciela, z góry zakładając, że wynagrodzenie, które mógłby osiągnąć, byłoby z pewnością takie same bądź niższe

niż to, które uzyskuje obecnie. Sąd I instancji, oceniając możliwości zarobkowe powoda nie uwzględnił niekorzystnych zmian powstałych w jego sytuacji po powrocie do Polski w lutym 2017 roku i uznał, iż przy dołożeniu należytej staranności, jest w stanie sprostać nałożonemu nań obowiązkowi alimentacyjnemu w kwocie po 700 zł miesięcznie na rzecz każdej z małoletnich pozwanych.

Sąd Rejonowy nadto zauważył, iż w świetle art. 133 § 1 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego oraz wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2000r. (por. I CKN 1538/99, Lex nr 51629), trudna sytuacja materialna rodziców nie zwalnia ich od obowiązku świadczenia na potrzeby dzieci. Zmuszeni są oni dzielić się z dziećmi nawet bardzo szczupłymi dochodami, chyba że takiej możliwości są pozbawieni w ogóle. W sytuacjach skrajnych, zwłaszcza o charakterze przejściowym, sprostać obowiązkowi alimentacyjnemu wymagać nawet będzie poświęcenia części składników majątkowych (por. także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1976r., sygn. akt III CZP 46/75, OSNCP z 1976 roku, nr 9, poz. 184). Stąd nie zasługiwało na uwzględnienie twierdzenie powoda, iż obecnie zasądzone alimenty w wysokości po 700 zł miesięcznie przekraczają jego możliwości zarobkowe.

Oceniając natomiast aktualną sytuację małoletnich pozwanych w kontekście przesłanek z art. 138 kro Sąd Rejonowy stwierdził, że nie doszło do obniżenia się ich usprawiedliwionych potrzeb. Podkreślił, że okoliczność taka zachodzi dość rzadko, z reguły w sytuacji istnienia jakichś nadzwyczajnych potrzeb, które następnie ustają. O. C. i B. C. są o 2 lata starsze, weszły w kolejny etap edukacji szkolnej. Obecnie matka małoletnich poza opłatami za przedszkole, ponosi koszty zakupu niezbędnych podręczników oraz przyborów szkolnych, ponosi wydatki z tytułu opłat, składek i wycieczek szkolnych. Ponadto ponosi „zwykłe” wydatki na zakup żywienia, odzieży, butów, środków higieny i kosmetyków, które z pewnością choćby z uwagi na ogólny wzrost cen, są wyższe niż 2 lata temu. Można więc przyjąć, że potrzeby małoletnich uległy wręcz zwiększeniu w stosunku do okresu poprzedniego. Jednocześnie możliwości zarobkowe przedstawicielki ustawowej małoletnich pozwanych nie uległy zwiększeniu. Posiada ona na utrzymaniu kolejne dziecko, 2-letniego syna M.. Z uwagi na konieczność zapewnienia dzieciom opieki nie może obecnie podjąć pracy zarobkowej, utrzymuje się z zasiłku dla bezrobotnych. By podreperować domowy budżet dorabia szyjąc odzież dziecięcą i firany. Wypełnia natomiast obowiązek alimentacyjny poprzez osobiste starania o wychowanie dzieci, przy czym z uwagi na ich wiek, nakład jej pracy w tym zakresie jest znaczny. Brak jest więc podstaw do przerwania na I. C. (1) dodatkowo tej części kosztów utrzymania dzieci, od której zwolnienia domaga się powód.

Konkludując, Sąd I instancji wskazał, że na tle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego nie nastąpiła tak istotna zmiana sytuacji finansowej i możliwości zarobkowych powoda K. C., aby nie był on w stanie w dalszym ciągu płacić na rzecz córek O. C. i B. C. alimentów w wysokości po 700 zł miesięcznie, łącznie 1400 zł miesięcznie, co skutkowało, na podstawie art. 138 kro a contrario w zw. z art. 136 kro, oddaleniem żądania.

Jednocześnie punkcie II wyroku Sąd Rejonowy, na postawie przepisu art. 102 kpc, oddalił wnioski o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego uznając, iż powód z uwagi na trudną sytuację finansową nie byłby w stanie ich ponieść.

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wywiódł powód. Skarżonemu rozstrzygnięciu zarzucił naruszenie prawa materialnego: przepisu art. 136 krio - poprzez błędną jego interpretację i przyjęcie, że powrót powoda do Polski i podjęcie przez niego pracy w kraju za wynagrodzeniem mniejszym od osiąganego za granicą należy uznać za zmianę majątkową dokonaną bez ważnych powodów i nie zasługującą na uwzględnienie przy analizie aktualnej sytuacji materialnej, przepisów art. 138 krio i art 135 par. 2 krio – poprzez ich niestosowanie w przedmiotowej sprawie, mimo, że sytuacja majątkowa powoda i zakres spełnienia przez niego obowiązku alimentacyjnego w formie sprawowania bezpośredniej pieczy nad dziećmi uległy znacznej zmianie w porównaniu ze stanem z chwili poprzedniego orzekania o alimentach, art. 30, 31, 32, 47, 48, 52 Konstytucji RP – poprzez wydanie rozstrzygnięcia naruszającego prawo powoda do godnego życia w Polsce, kształtowania swojego życia osobistego, rodzinnego, czy utrzymywania kontaktów z najbliższymi.

Biorąc pod uwagę powyższe, domagał się zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed

Sądem I instancji , ewentualnie uchylenia wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Ostródzie . Jednocześnie domagał się zasądzenia od pozwanych na jego rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego , w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych . Domagał się także przeprowadzenia dowodu z dokumentów załączonych do apelacji na okoliczność aktualnej jego sytuacji majątkowej i zarobkowej oraz nieobciążania go ewentualnymi kosztami postępowania odwoławczego z uwagi na jego trudną sytuację finansową .

W uzasadnieniu swojego stanowiska powód wskazał , że nie zgadza się z argumentacją Sądu a quo , że nie doszło od czasu poprzedniego orzekania do zmiany okoliczności o charakterze istotnym . Podniósł , że nie zaaklimatyzował się w obcym państwie a jego decyzja o pozostaniu tam do początku 2017 roku była podyktowana koniecznością spłaty zobowiązań zaciągniętych w czasie trwania małżeństwa z matką pozwanych oraz zadłużenia za mieszkanie i usunięcia zniszczeń , jakie wygenerowała I. C. (1) . K. C. wskazał , że chęć powrotu do Polski była podyktowana również utrudnianymi kontaktami z pozwanymi oraz chęcią ułożenia sobie życia osobistego . Zaakcentował , że jego zdaniem skarżone orzeczenie wydaje się bardzo jednostronne i dyskryminujące w sytuacji , w której nikt nie kwestionował powrotu I. C. (3) do Polski podczas , kiedy w UK jej zarobki mogłyby być porównywalne do tych osiągniętych przez powoda – zatem na wyższym niż obecnie poziomie .

Powód uznał za swój obowiązek powrót do Polski , celem zacieśnienia więzi z córkami , wykonywania obowiązku alimentacyjnego w formie osobistego wkładu w opiekę i wychowanie córek , co zostało pominięte przez Sąd meriti . Podkreślił , że nigdy nie pracował w charakterze pedagoga , bowiem większość życia zawodowego spędził na budowach , stąd nie byłby w stanie osiągnąć wyższego wynagrodzenia jako stażysta w szkole niż pracownik budowlany . Jego zdaniem , zarówno na tle Konstytucji RP jak i aktów prawnych krajowych i międzynarodowych niedopuszczalnym wydaje się odbieranie komukolwiek prawa do zamieszkiwania we własnym kraju . Podkreślił , iż jego zdaniem przyczyny jego powrotu do kraju były słuszne i uzasadnione , zaś jego sytuacja majątkowa i możliwości zarobkowe uległy istotnej zmianie , która powinna skutkować zmniejszeniem wymiaru nałożonych na niego świadczeń alimentacyjnych . Zauważył także , że po dokonaniu opłat z obciążonej zajęciem komorniczym pensji pozostaje mu kwota około 120 -300 złotych , za którą kupuje produkty na śniadania i kanapki do pracy , zaś pozostałe wyżywienie i inne podstawowe produkty zapewniają mu rodzice . Dodał , że powołany na świadka P. P. podziękował jemu i jego rodzicom za dalszą współpracę z uwagi na wklanie go w problemy innych osób i ciąганie po sądach . Reasumując wskazał , że dotychczasowe świadczenia alimentacyjne na rzecz córek nie przystają do jego możliwości zarobkowych i majątkowych , stąd postulat obniżenia alimentów do kwoty po 350 złotych na każde z dzieci jest uzasadniony .

W odpowiedzi na apelację przedstawicielka ustawowa małoletnich pozwanych domagała się jej oddalenia w całości . Wnosiła także o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów procesu , w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych . Uzasadniając swoje stanowiska wskazała , iż powód wrócił z Wielkiej Brytanii dla partnerki i remontował mieszkanie w celach komfortu obojga , stąd zrezygnował z uzyskiwania wyższych zarobków niż w Polsce i zaciągnął szereg zobowiązań finansowych . Powyższe nie może być uznane za zmianę stosunków o charakterze losowym , nie zawinionym przez powoda uzasadniającym obniżenie alimentów . Jej zdaniem , powód nie wykorzystuje swych możliwości majątkowych i zarobkowych , stosuje powszechnie znane metody kreowania się na osobę mniej zamożną niż jest w rzeczywistości poprzez korzystanie z pomocy rodziców , nie otrzymywanie na konto środków uzyskiwanych z dodatkowych prac . Alimenty jakie powód płaci na córki , nawet przy spotkaniach z nim , nie są na wysokim poziomie , biorąc pod uwagę potrzeby dzieci , etap życia , w jakim obecnie się znajdują oraz wzrost cen , jaki miał miejsce w ostatnich latach , co prowadzi do konkluzji , że wydatki na nie rosną a nie maleją . W ocenie pozwanych , analiza dokumentów oraz twierdzeń powoda prowadzi do konkluzji , iż pragnie on za wszelką cenę zmniejszyć swoje obciążenie alimentacyjne , by móc realizować własne potrzeby .

Sąd Okręgowy zważył , co następuje :

W ocenie Sądu Okręgowego , apelacja powoda zasługiwała częściowo na uwzględnienie .

W pierwszej kolejności wskazać należy , że Sąd Rejonowy prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe , dokonując poprawnego ustalenia stanu faktycznego , który Sąd Okręgowy akceptuje i przyjmuje za własny . Nadto materiał dowodowy zgromadzony w sprawie przez Sąd I instancji był wystarczający do podjęcia decyzji merytorycznych w sprawie .

Sąd Odwoławczy również w pełni akceptuje podstawę prawną wydanego rozstrzygnięcia , nie widząc potrzeby przytaczania przywołanych w uzasadnieniu Sądu meriti przepisów prawa . Natomiast wnioski wyciągnięte przez Sąd I instancji zostały nieco odmiennie określone przez Sąd Okręgowy .

W zakresie zarzutu najdalej idącego wskazać wypada , że chylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić tylko w wypadku nieważności postępowania , konieczności odrzucenia pozwu , zaistnienia podstawy do umorzenia postępowania , nierozpoznania przez sąd pierwszej instancji istoty sprawy , konieczności przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości (vide przepis art. 386 kpc) . W przedmiotowej sprawie żadna z tych okoliczności nie zachodziła - Sąd Rejonowy w Elblągu prawidłowo przeprowadził postępowanie dowodowe , które nie było obciążone wadliwością . Natomiast Sąd Okręgowy wyciągnął nieco odmiennie wnioski od tych , które stanowiły podstawę rozstrzygnięcia Sądu meriti .

Należy wskazać , że powód , po wyjeździe do Zjednoczonego Królestwa podjął się prowadzenia działalności gospodarczej , z której dochody stanowiły o możliwościach alimentowania córek – pozwanych kwotami po 700 złotych miesięcznie na każdą z nich . Decyzja co do powrotu do Polski była realizowaniem prawa powoda do zamieszkiwania w kraju pochodzenia , w którym spędził większą część życia . Wskazywanie przez pozwane na konieczność zamieszkiwania (zarobkowania) K. C. na terenie Anglii , celem zaspokajania ich potrzeb , nie znajduje uzasadnienia w tym zakresie , także w świetle przepisu art 136 krio . Powód , do czasu wyjazdu do Zjednoczonego Królestwa w celach zarobkowych , pracował w Polsce i jego dochody były determinowane możliwościami oferowanymi w Rzeczpospolitej Polskiej przez pracodawców . Powód także prowadził działalność gospodarczą w postaci taksówkarza , jego dochody nie zaspokajały potrzeb rodziny , co skłoniło go do wyjazdu poza granice Polski . Natomiast brak zaaklimatyzowania się w nowym miejscu , rozłąka z rodziną , spowodowały podjęcie decyzji o powrocie K. C. do Polski . Także chęć ułożenia sobie życia osobistego skłoniła go do podjęcia takiej decyzji . Zdaniem Sądu Odwoławczego , trudno jest się domagać od powoda dalszego przebywania w Anglii w sytuacji , w której pozwane (i ich matka) w nim nie zamieszkują i nie mają takiego zamiaru . Podnoszenie argumentacji dotyczącej powrotu do Polski powoda z uwagi na chęć zamieszkania z kobietą nie może być uznana za pochopte podjęcie decyzji , bez wyważenia interesów finansowych małoletnich pozwanych , bowiem wypada zauważyć , że powód po powrocie do Polski podjął zatrudnienie , podejmuje także dodatkowe zajęcia , umożliwiające zarobkowanie .

Nie umknęło uwadze Sądu Odwoławczego , że możliwości zarobkowe powoda obecnie uległy zmniejszeniu , co nie oznacza , że należało uwzględnić wysokość zadeklarowanych przez niego świadczeń na rzecz córek . Należy wskazać , że małoletnie powódki znajdują się w okresie intensywnego wzrostu i rozwoju , ich potrzeby wynikają z zaspokojenia w wyżywienie , środki higieny , odzież i obuwie , opłat związanych z uczęszczaniem do placówek , także leczeniem . Powód , decydując o powrocie do Polski , musiał liczyć się z obowiązkiem alimentowania małoletnich , nadto posiada on stałą pracę , z której uzyskiwane wynagrodzenie (11 złotych na godzinę , średnio po 2284,28 złotych netto miesięcznie) pozwala na alimentowanie córek kwotami po 550 złotych miesięcznie na rzecz każdej z nich , łącznie po 1100 złotych miesięcznie . Poza tym podejmował się (stąd wnioski , że ma taką możliwość w przyszłości) dodatkowych zajęć , umożliwiających zarobkowanie . Nadto zgodnie z treścią uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 1976 roku (sygn. akt III CZP 46/75, opublikowanej w OSNCP z 1976 roku Nr 9 , poz.184), którą Sąd rozpoznający przedmiotową sprawę w pełni podziela , rodzice w żadnym razie nie mogą uchylić się od obowiązku alimentacyjnego względem dziecka , które nie może utrzymać się samodzielnie tylko na tej podstawie , że wykonywanie obowiązku alimentacyjnego stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar . Rodzice muszą więc podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami .

Zdaniem Sądu , sprowadzenie świadczeń do kwot po 350 złotych miesięcznie , przy dochodach powoda i jego możliwościach zarobkowych , pozostawałoby w sprzeczności z przywołanymi przez Sąd I instancji przepisami Kodeksu

rodzinnego i opiekuńczego . Z drugiej strony , bez wątpienia decyzja matki małoletnich pozwanych o posiadaniu kolejnego dziecka (ich brata) wpłynęła na poziom ich życia , ale nie sposób za powyższe obarczać powoda . I. C. (1) nie zarobkuje w pełnym wymiarze godzin , argumentując powyższe koniecznością opieki nad kolejnym dzieckiem . W tej sytuacji oczywistym wydaje się stwierdzenie , że przedstawicielka ustawowa małoletnich pozwanych nie wykorzystuje w pełni swych możliwości zarobkowych . Natomiast kwestia wyjazdów rekreacyjnych , podnoszona przez powoda , nie może stanowić argumentu przemawiającego za dostatkiem i wysokim poziomem życia I. C. (4) (uzasadniającym obniżenie alimentów do żądanej wysokości) , bowiem powód nie wykazał , aby ta ostatnia posiadała dodatkowe źródła utrzymania , ewentualnie majątek , z których czerpałaby inne , poza wykazanymi , środki finansowe .

Dodatkowo zaakcentować wypada , że powód obecnie swój obowiązek alimentacyjny realizuje poprzez bezpośrednie częstsze kontakty z córkami , co również posiada wymiar materialny .

Z tego powodu apelację częściowo uwzględniono , uznając za bezzasadną w pozostałym zakresie , co skutkowało korektą rozstrzygnięcia Sądu I instancji , biorąc za podstawę przepisy art 368 §1 kpc i art 138 ktio i zasądzając od powoda na rzecz małoletnich pozwanych alimenty w zmniejszonej wysokości w kwotach po 550 złotych miesięcznie na rzecz każdej z nich , łącznie po 1100 złotych miesięcznie , płatnych na dotychczasowych warunkach płatności do rąk matki małoletnich pozwanych I. C. (1) , wraz z ustawowymi odsetkami w razie opóźnienia w terminie płatności którejkolwiek z rat (punkt I rozstrzygnięcia) i oddalając apelację , na mocy przepisu art. 385 kpc , w pozostałej części (punkt II wyroku) .

Nadto nie zasądzano kosztów postępowania (w tym zastępstwa procesowego) od pozwanego , przy uwzględnieniu stosunku , w jakim przegrał sprawę i zasad rządzących kosztami procesu , biorąc pod uwagę jego obecną sytuację finansową .

Anna Nowosielska B. P. D.